

Príbeh 1

Príbeh Masadži Išikawy, ktorý sa odsťahoval do Severnej Kórey

Na začiatku tohto príbehu bude Masadžimu 13 rokov. Jeho rodičia boli Severokórejčania, ktorí sa po 2. svetovej vojne presťahovali z vlasti do Japonska. Po rokoch ale vypočuli ponuku Severnej Kórey, že kto chce, môže sa vrátiť opäť späť - že im bude poskytnuté všetko pre dobrý život. Preto sa práve nachádzame na lodi, ktorá Masadžiho a jeho rodičia dopravuje do ich nového domova.

Masadži neskôr zo zeme utiekol a hoci pri tom takmer zomrel, napísal knihu, z ktorej sú nasledujúce riadky.

Rozhliadol som sa okolo a zistil, že niektorí moji spolucestujúci nastúpili bez akejkoľvek batožiny, čo sa mi zdalo veľmi neuvážené. Aké bolo preboha ich uvažovania? Hneď som si však tiež vybavil verejné vyhlásenie asociácie Kórejcov v Japonsku: „Ak odídete do Severnej Kórey, dostane tam všetko, čo budete potrebovať.“

Plávali sme už dva dni a ja práve ležal vo svojej kajute, keď niekto zahlásil, že sa blížime k severokórejskému prístavu. Počul som čísi volanie: „Nech žije veľký maršal Kim Ir-sen!“ A slávnostnej nálade podľahli aj ďalší, takže aj oni začali nadšene dávať najavo svoju radosť.

Pri môle nám niekoľko severokórejcov prišlo na pomoc. Z ich oblečenia, topánok a všetkého ostatného sme okamžite spoznali, že títo boli oveľa chudobnejší ako my v ktoromkoľvek období nášho tvrdého života v Japonsku.

O niekoľko týždňov neskôr úrady rozhodli, kde budeme žiť. Naším novým domovom mala byť dedina Tong Čchong-ri. Nikdy som o nej nepočul. Hovoril som si však, že to rozhodne bude musieť byť lepšie ubytovanie, než aké sme spoznali v prijímacom centre. Išli sme asi 12 hodín vlakom ťahaným parnou lokomotívou a potom ešte hodinu na volskom povoze, načo sme dorazili do dediny zaviatej snehom.

Objekt, ktorému sme od tejto chvíle mali hovoriť domov, slúžil doteraz ako kancelária strany. Išlo o jedinú stavbu v dedine s škridlovou strechou, a keď nám ju náš sprievodca ukazoval, bola z neho cítiť pýcha. "Bývať v niečom takom znamená veľké vyznamenanie!", hovoril. Hľadel som na ten len halabala postavený dom s popraskanými múrmi a bol zmätený. Naozaj ten človek veril tomu, čo vyhlasoval? Ak áno, mal som chuť sa rozplakať - lenže bývať som tam mal ja.

Vo dverách už čakala akási bojovne vyzerajúca žena a prehovorila k nám rozkazovacím, príkrym hlasom, ktorý sme toľkokrát počúvali v nasledujúcich rokoch. Išlo o predsedníčku miestnej pobočky demokratického zväzu žien. Hneď ako sme prekročili prah, spustila: „Títo ľudia boli v Japonsku šikanovaní, ale vďaka vrelosti a láskavosti Veľkého vodcu Kim Ir-sena sa mohli vrátiť do svojej rodnej vlasti!“ Nemohol som si nevšimnúť, že okolo stojaci ľudia ju takmer nepočúvali, miesto toho uprene hľadeli na nás a nespúšťali oči z našich náramkových hodínok, bicyklov a niekoľkých ďalších vecí, ktoré sa nám podarilo vziať z Japonska so sebou. V tej chvíli sa spomínaná funkcionárka obrátila ku mne a povedala: „Zajtra ťa vezmem do školy, tak nech si nachystaný!“

Ďalší deň som teda šiel. A ako vyzerala výučba? Mali sme nielen tradičné predmety ako kórejštinu, matematiku a fyziku, ale museli sme sa učiť aj o zázračných revolučných zmenách vyvolaných božským Kim Ir-senom. Zo všetkého najviac pritom záležalo na tom, akú oddanosť sme veľkému vodcovi prejavovali. Učitelia a všetci dospelí, ktorých som poznal, sa z nás pokúšali urobiť otrockých stúpencov jeho náboženského kultu a ja som

sa tomu prispôsobil, pretože som rýchlo zistil, že ak chcete prežiť, je nutné potlačiť akékoľvek tendencie ku kritike a len pokračovať v obvyklej práci a prikyvovanie.

V 14 rokoch som vstúpil do demokratického zväzu mládeže, pretože už ma štválo, ako mi všetci hovorili: „Ty si predsa Japonec, takže je samozrejmé, že si budžikničemu.“ Pri prijímaní som musel predstúpiť pred straníckych funkcionárov a zaspievať pieseň oslavujúcu Kim Ir-sena, odriekať prísahu vernosti a sľúbiť, že budem zo všetkých síl presadzovať socializmus. Potom som okolo krku dostal šatku - červenú ako symbol komunizmu a krvi preliate za revolúcie. Za hlavný cieľ tejto organizácie sa označovalo dosiahnutie úplného víťazstva socializmu, ale ten mi samozrejme byť ukradnutý. Ja som sa chcel len mať lepšie ako to isté išlo aj mojej rodine.

Mojou prvou úlohou vo zväze bolo vysádzanie a hnojenie sadeničiek ryže, čo bola ťažká a všeobecne nenávidená práca. Náš inštruktor stál na ceste medzi dvoma poličkami a keď videl, že sme pripravení začať, vyštekol: „Dopredu!“ Po chvíli zakríčal: „Nie, nerobíte to správne, zmenšíte medzery medzi sadenicami!“ Ryžu som ešte nikdy nesadil. Vedel som však, čo každý japonský chlapec, totiž že keby sa dali sadeničky príliš blízko seba, budú sa vzájomne utláčať a úroda bude slabá. Obrátil som sa ku spolužiakovi a spýtal sa: „Prečo?“ Pozrel sa na mňa ako na nejakého idiota a neveriacky mi odpovedal: „Ty to nevieš? To je najnovšia vedecká metóda, vďaka ktorej sa dosiahnu väčšie výnosy. Samotný Veľký vodca to vymyslel!“ A tak som bez slova pokračoval.

Samozrejme, že úroda bola nakoniec úbohá a odvtedy často premýšľam, koľko ľudí v dôsledku takýchto idiotských postupov, ktorý si niekto zmyslel, hladovalo.

Po ukončení školského vzdelania režim od každého očakával, že sa bude zaoberať dvoma úlohami, a totiž 1. prispievať k výrobe a 2. zúčastňovať sa armádných cvičení. A preto som, keď aj ja som kvôli veku už nemohol byť ďalej vo zväze mládeže, musel po zložení maturity vstúpiť do Červenej armády robotníkov a roľníkov a absolvovať vojenský výcvik. Nutné povedať, že pomerne profesionálne.

Tiež mi povedali, že po maturite si žiak v Severnej Kórei môže vybrať z troch variantov ďalšieho smerovania. Ak ste boli múdri a vyhovovalo, v akej ste vyrastali rodine, smeli ste zamieriť na univerzitu. Ak ste boli fyzicky zdatní, poslali vás študovať na vojenskú akadémiu alebo rovno do armády. Tí, čo ostali, skončil ako továrenskí robotníci alebo poľnohospodári. V skutočnosti ste si ale nevyberali vy. Najdôležitejšiu úlohu v tom, ktorou zo spomínaných troch ciest sabudete uberať, nehralo, ako veľmi ste sa učili alebo čo ste vedeli, ale do akej vás zaradili kasty – či do „ústrednej“, „základnej“ alebo „nepriateľskej“. O tom, do ktorej patríte, rozhodovalo predovšetkým, akú veľkú lojalitu ste vy a vaša rodina prejavovali voči strane a aké ste mali konexie. Ak ste sa tak ocitli v „ústrednej“ kaste, čakala vás ružová budúcnosť. Ale ak v „nepriateľskej“, prideliť vám najspodnejšiu priečku spoločenského rebríčka a to až do smrti. Žiadna možnosť si polepšiť, žiadna cesta z toho von.

Ja som bol označený ako poľnohospodár. Po niekoľkých mesiacoch práce v družstve som požiadal o preradenie do „strojnej sekcie“, ktorá mala dostať tri ruské traktory. Vôbec ma neprekvapilo, keď som pri pohovore musel čeliť otázkam ako: „Uvedomujete si, dúfam, že s traktorom sa dá jazdiť aj po cestách? A ste si vedomý skutočnosti, že cesty v tejto krajine spadajú do kategórie vojenského tajomstva?“ Môže vám to pripadať zvláštne, ale v tom čase to tak skutočne bolo. A nielen v prípade ciest, ale aj železníc a vodných tokov. Takže keď ste niekomu prezradili, kadiaľ napríklad tečie tá či ona rieka, mohli vás za to pokojne popraviť.

Ak sa pýtate, ako mohli byť Severokórejčania tak „vygumovaní“, musíte mať na pamäti, že nikdy nezažili demokraciu nášho typu. Zažili alebo poznali z rozprávania len koloniálnu nadvládu Japoncov a diktatúru Kim Ir-sena. Inými slovami: nepoznali nič iné ako nevoľníctvo. Títo ľudia navyše nemajú možnosť svoju krajinu porovnávať s nejakou inou, pretože v žiadnej takej nikdy nežili a ani z nich nedostávajú žiadne správy. Takže aj

keď sa veľký vodca dopustil niečoho brutálneho a hrozného, nikto sa nad tým neprestal – veď je to v očiach tamojších obyvateľov bežné. Všetci preto veria tamojším výkrikom typu: „Majte stále na pamäti, aký krutý bol americký imperializmus, to za vlády nášho Vodcu sa máme konečne dobre!“